

Проект
розвитку ринків капіталу

Корпоративне управління – тенденція розвитку

м.Судак
6 жовтня 2007 року

Рушійні сили економічного розвитку

Мы всегда переоцениваем изменения, которые произойдут в ближайшие два года, и недооцениваем изменения следующих десяти лет.

*Билл Гейтс
"Бизнес со скоростью мысли"*

Коротка історія корпоративного управління

Джерело: IFC, 2003 р.

- **1533 р.:** створена торгівельна Московська компанія (Moscovy Company) – перша англійська акціонерна компанія (Англія)
- **1600 р.:** створена англійська торгівельна Ост-Індійська компанія (The Governor and Company of Merchants of London Trading into the East Indies), яка із 1612 р. стала постійно діючою акціонерною компанією
- **1602 р.:** створена голландська торгівельна Ост-Індська компанія (Verenigde Oostindische Compagnie) (Нідерланди)

Проект розвитку ринків капіталу

3

Коротка історія корпоративного управління

Джерело: IFC, 2003 р.

- **1776 р.:** А. Сміт у книзі “Дослідження про природу і причини багатства народів” попереджає про слабкі механізми контролю за діяльністю менеджерів (Великобританія)
- **1844 р.:** прийнятий Закон про акціонерні компанії (Великобританія)
- **1855 р.:** прийнятий Закон про обмежену відповідальність (Великобританія)
- **1931 р.:** А. Берлі і Г. Мінз (США) публікують свою основоположну роботу «Сучасна корпорація і приватна власність»

Проект розвитку ринків капіталу

4

Коротка історія корпоративного управління

Джерело: IFC, 2003 р.

- **1933-1934 рр.:** Закон про торгівлю цінними паперами 1933 р. стає першим законом, що регулює функціонування ринків цінних паперів (у т.ч. введено вимогу розкриття реєстраційних даних). Закон 1934 р. делегував функції правозастосування Комісії з цінних паперів і бірж (США)
- **1968 р.:** Європейське економічне співтовариство (ЄЕС) приймає директиву про корпоративне законодавство для європейських компаній

Проект розвитку ринків капіталу

5

Коротка історія корпоративного управління

Джерело: IFC, 2003 р.

- **1986 р.:** прийнятий Закон про фінансові послуги, який здійснив суттєвий вплив на роль фондових бірж у системі регулювання (США)
- **1992 р.:** комітет Кедбюрі публікує перший Кодекс корпоративного управління (Великобританія)
- **1993 р.:** компанії, акції яких зареєстровані на Лондонській фондовій біржі, зобов'язані розкривати інформацію про дотримання Кодексу Кедбюрі за принципом “підкорюйся або поясни” (Великобританія)

Проект розвитку ринків капіталу

6

Коротка історія корпоративного управління

Джерело: IFC, 2003 р.

- **2002 р.:** крах компанії Enron та інші корпоративні скандали призводять до прийняття Закону Сарбейнса-Окслі (США)
- **2003 р.:** ДКЦПФР затверджені “Принципи корпоративного управління”

Проект розвитку ринків капіталу

7

Принципи корпоративного управління

- *Принципи корпоративного управління ОЕСР*
- *Принципи та рекомендації щодо корпоративного управління Європейської асоціації торговців цінними паперами*
- *Принципи корпоративного управління, що стосуються ради директорів Асоціації співдружності з питань корпоративного управління*
- *Глобальні принципи корпоративного управління Каліфорнійської відкритої пенсійної системи*

Проект розвитку ринків капіталу

8

Еволюція кодексів корпоративного управління

Рік прийняття	Країна	Рік прийняття	Країна
1992	Великобританія	2001	Чехія
1994	Канада	2001	Китай
1994	Південна Африка	2002	Росія
1995	Австралія	2002	Польща
1995	Франція	2002	Угорщина
1996	Іспанія	2002	Австрія
1997	США	2003	Литва
1997	Нідерланди	2003	Фінляндія
1997	Японія	2003	Україна
1998	Німеччина	2004	Бангладеш
1998	Бельгія	2004	Норвегія
1999	Бразилія	2004	Словенія

Проект розвитку ринків капіталу

Джерело: Костюк О., Медвідь Т., Костюк О. Найкращий кодекс корпоративного управління. Принципи корпоративного управління: врахування міжнародних практик в банківському секторі. "Круглий стіл" №1-2, січень-лютий 2006.

Указ Президента України 21.03.2002 р. №280/2002 «Про заходи щодо розвитку корпоративного управління в акціонерних товариствах»

Вдосконалення правових засад корпоративного управління в акціонерних товариствах, яке б забезпечило:

- 1) ефективний захист прав та законних інтересів акціонерів;
- 2) удосконалення системи надання, змісту та структури інформації про діяльність акціонерного товариства;
- 3) врегулювання відносин між органами управління акціонерного товариства з чітким визначенням компетенції кожного з них;
- 4) впровадження загальновизнаних цивілізованих, добросовісних норм ділових відносин у процесі здійснення корпоративного управління.

Проект розвитку ринків капіталу

10

Світові тенденції

- Збільшення обсягу інформації про корпоративне управління у річних звітах закордонних компаній, починаючи з 2004 року
- Опис відмінностей національних стандартів корпоративного управління від американських стандартів у звітах європейських компаній, цінні папери яких у лістингу в США
- Створення у складі наглядової ради чи ради директорів комітету з аудиту, який також аналізував би ефективність існуючої в компанії системи управління ризиками

Проект
розвитку ринків капіталу

11

Світові тенденції

- За рахунок компанії менеджмент має можливість отримувати професійні консультації з питань виконання своїх обов'язків і підвищувати свою кваліфікацію у питаннях, які пов'язані із роботою
- З'являється детальна інформація про склад ради директорів компанії, яка включає дані про зміни на протязі року у складі ради
- Стає актуальним показувати у звітності відвідування кожним із членів ради засідань ради і, відповідно, кожним членом комітету засідань комітету

Проект
розвитку ринків капіталу

12

Світові тенденції

- Дивідендна політика відображає ступінь дотримання компанією ключового права її акціонерів – права на отримання доходів від участі у ній
- Включення інформації про критерії для визначення винагород до річного звіту відповідає рекомендаціям міжнародної передової практики і робить українську компанію більше схожою на західну компанію з гарним корпоративним управлінням узнаної іноземними інвесторами

- Практика корпоративного управління – фактор, здатний визначити успіх чи невдачу компаній при виході на ринок капіталів
- Інвестори сприймають компанії, в яких ефективне управління, як дружні, такі що вселяють більше впевненості у тому, що вони здатні забезпечити акціонерам прийнятний рівень доходності вкладень
- Вдосконалення корпоративного управління на українських підприємствах має сприяти більш активному залученню фінансових ресурсів (у тому числі іноземних інвестицій), і відповідно – зростанню довіри до вітчизняних корпоративних суб'єктів на міжнародному рівні

